

رنج پیر و سوگ شیر

زندگی و احوال و اشعار خانمیرزا اولاد قباد

سہ نامہ نامدار، پی منبعد مانا

چوی روسم نیم گیان، حق ویش سانا

یداللہ تقی پور

نگار خانم
چاپین

آنی دور انداز، گرت نہ روی دس

پا چپ پیش آورد و پا راس نیا او پس

IN THE NAME OF GOD

نشر گلچین ادب

سرشناسه: تقی پور، یدالله، ۱۳۱۶-
عنوان و نام پدید آورنده: رنج پیر و سوک شیر (زندگی و اشعار خانمیرزا
اولاد قباد) / یدالله تقی پور
مشخصات نشر: کرمانشاه: گلچین ادب، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری: ۱۶۸ ص.

ISBN: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۰۰-۱۸-۴

وضعیت فهرست نویسی: فیا
موضوع: اولاد قباد، خانمیرزا، ۱۲۲۱ق- ۱۳۲۱ق
موضوع: شعر فارسی-- قرن ۱۴
موضوع: Persian poetry- ۲۰th century

۸ فا/۵
۴۹۳۹۱۰۱

۱۳۹۷ ۷۹ ت/ ۶۹۱۱ PIR

کتاب شناسی ملی

نشر گلچین ادب

adabgol@gmail.com
golchin.darab@yahoo.com

T: 05189180225

رنج پیر سوگ شیر

(زندگی و احوال و اشعار خانبه خان اولاد قباد)

یدالله تقی پور

طرح جلدو صفحه آرای:	گلچین ادب
نشر:	گلچین ادب
شمارگان:	۱۰۰۰ نسخه
نوبت چاپ:	اول
قیمت:	۵۰۰۰۰ تومان

978 - 600 - 8900 - 18 - 4

برای تهیه کتاب به آدرس: کرمانشاه، خیابان رشید یاسمی، نزدیکی میدان وزیری، داروخانه

کشاورزی مراجعه نمایید و یا با شماره تلفن های ۰۹۱۸۱۳۹۰۶۴۶ - ۰۸۳۳۷۲۶۶۱۰۰ -

۰۸۳۳۷۲۶۰۲۶۱ و ۰۸۳۳۷۲۳۳۹۴۶ تماس حاصل فرمایید.

حق چاپ برای مولف محفوظ است

فهرست مطالب

- مقدمه اسناد ستر میرجلال الدین کزازی / ۳
- مقدمه مؤلف / ۵
- بخش ۱: خانمیرزای اولاد قباد حماسه سرای لکستان / ۷
- بخش ۲: اقوام کرد و لک و لر ایرانین آریایی نژاد / ۱۱
- بخش ۳: حدود جغرافیایی اقوام کرد و لک و لر، جمعیت و سکونتگاه مردم لک (لکستان) / ۲۱
- بخش ۴: ریشه ذوق شعر و عرفان گویندگان لک در تصوف اهل حق / ۲۷
- بخش ۵: اغراق متصوفه در دوستی حضرت علی (ع) کمتر از امام شافعی و... / ۳۱
- بخش ۶: تأثیرپذیری شاعران هر نسلی از نسل های گذشته / ۳۷
- بخش ۷: آزادگی، هنر حماسه سرایی و شیوایی اشعار حماسی / ۴۳
- بخش ۸: سواد داشتن یا نداشتن خانمیرزا و علل از بین رفتن آثار او / ۴۹
- بخش ۹: هوشمندی، سرعت ادراک و تدبیر خانمیرزا در رویدادها / ۵۳
- بخش ۱۰: انقلاب اسلامی حیات بخش آثار در حال مرگ گویندگان سحلی / ۶۵
- بخش ۱۱: فواید متقابل ارتباط گویندگان و حکام سابق / ۶۹
- بخش ۱۲: تاریخ تقریبی تولد خانمیرزا و سلسله انساب ذریه قباد / ۷۳
- بخش ۱۳: اشعاری از خانمیرزا اولاد قباد / ۸۱
- بخش ۱۴: سه شعر از گردآورنده (یداله تقی پور) / ۱۴۵
- شجره نامه قباد و فرزندان / ۱۶۲

مقدمه‌ی استاد دکتر میرجلال‌الدین کزازی

در ایران پس از اسلام، از آن روی که نخستین کانون‌های مایه‌ور و شکوفایی فرهنگ و ادب در خراسان پدید آمد، زبان ارسنی دری که زبان خراسانیان بود چونان زبان فرهنگی و دیوانی، در سرتاسر ایران رواج یافت و زبانی فراگیر گردید که همه سخنوران و نویسندگان ایرانی و نیرانی (غیر ایرانی) در پهنه گسترده ایران‌شهر و در قلمرویی پهناورتر که امپراتوری زبان و ادب پارسی است، در سواد و نوشتن آن را به کار می‌گرفتند. با این همه، هر چند این زبان دلاویز، زبان فراگیر فرهنگ و ادب و شهرآیینی (تمدن) ایرانی گردید، در راستا و در کنار آن، زبان‌ها و گویش‌های بومی ایران همچنان کاربرد داشت و تیره‌هایی از ایرانیان بدان‌ها سخن می‌گفتند، بدان‌ها نه‌ها می‌نوشتند.

نکته‌ای نیک‌نغز و نازشخیز آن است که در پاره‌ای از این گویش‌های زبان‌ها، سامانه‌هایی ادبی هم پدید آمده است. در آن میان، به ویژه سامانه ادبی در دو زبان بومی، کردی و لری، گسترده‌تر و رنگارنگ‌تر و گونه‌گون‌تر از دیگر سامانه‌هاست. در ادب کردی و لری، رزمنامه‌ها و بزمنامه‌ها و رازنامه‌ها و نمونه‌هایی از ادب رامشی (تغزلی)، همانند همتاهای پارسی‌شان، آفریده شده است. ویژگی بنیادین سروده‌های بومی، به پیروی از ترادادی (سنت) کهن در فرهنگ ایرانی که در این سروده‌ها پاس داشته شده است، گفتاری بودن آنهاست. هم از این روست که بسیاری از آنها به نوشتار درنیامده و از میان رفته است؛ لیک بر پایه آنچه نوشته آمده و به یادگار نهاده، می‌توان ارزش زیباشناختی و ادبی این

سروده‌ها را دریافت، هم آنها را آبشخورهایی ارزنده در شناخت ژرف‌تر و باریک‌تر فرهنگ و ادب و اندیشه ایرانی دانست.

بر این پایه، هر تلاشی در یافتن و ویرایش و به چاپ رسانیدن سروده‌های بومی، تلاشی است ارزشمند و شایسته ستایش و از سویی دیگر، ناگزیر. زیرا اگر آنان که با زبان‌ها و گویش‌های بومی آشنایند و توان شناختن و شناسانیدن آنها را دارند، بدین تلاش دست نیازند یا در آن سستی و درنگ ورزند، بیم آن می‌رود که این سروده‌ها به یکبارگی از میان بروند و رانده‌ای نه چندان دور، کار آنچنان زار شود که هیچ تلاشی در نگهداری و پیشداشت آنها سودمند نیفتد و به بار ننشیند.

یکی از سخنورا، بومی «خانمیرزا اولادقباد» است که سخنوری است لکسرای و از این روی، به پاس سرودن این شعر و دلنشینی، هم نزد گردان گرمی است و هم نزد لُران. رنج پیر و سوگ شیر دفتری از سروده‌های خانمیرزا است که فرادست آمده و با تلاش یکی از پسینیان (اعقاب) وی، فرایش ژوه‌آنان و ادب دوستان نهاده شده است.

باشد با تلاش‌هایی از این گونه، دیگر سروده‌های این سخنور و سخنورانی دیگر که در زبان‌ها و گویش‌های بومی ایرانی شعر سروده‌اند، از گوشه فراموشی بدر آید و زدوده از گرد و توز (لایه نازک خاک و هر چه دیگر همچون آن) روان‌آید. دلپذیر و جان افروز، فرایش خواستاران نهاده. ایدون باد.

میرجلال‌الدین نوری، خردادین ماه ۱۳۹۳